

การเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุของประชาชนในเขตพื้นที่ ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

ณัฐธัญญาณี จันทพลาบูรณ์¹ และ อภิรดี วงศ์ศิริ²

¹สาขาวิชาสังคมศาสตร์ (รัฐประศาสนศาสตร์) คณะสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

²สาขาวิชาสังคมศาสตร์ (พัฒนาลังคม) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ และ 2) เปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุของประชาชนระหว่างอาชีพที่แตกต่างกัน ในเขตพื้นที่ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย การศึกษานี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณซึ่งมีหน่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ระดับปัจเจกบุคคล ขนาดของจำนวนของกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ คือ 200 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชาชนผู้ที่มีอายุระหว่าง 46-59 ปี เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview Schedule) ดำเนินการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอ้างอิงด้วยการวิเคราะห์การแปรปรวนทางเดียว One-way ANOVA

ผลการวิจัย พบว่า 1) การเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย พบว่า ในภาพรวมประชาชนผู้ที่ก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ มีระดับการเตรียมความพร้อมในระดับปานกลาง ร้อยละ 57.80 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสังคม ส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 55.50 เช่น การทำกิจกรรมอาสาสมัคร หรือการอยู่กับครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมในระดับมาก ร้อยละ 48.70 เช่น การลดค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยและพยายามจัดการกับภาระหนี้สินที่มีอยู่ ด้านสุขภาพ ส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมในระดับปานกลาง ร้อยละ 55.00 เช่น การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และหลีกเลี่ยงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บุหรี่ ด้านที่อยู่อาศัย ส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมในระดับมาก ร้อยละ 49.50 เช่น การปรับปรุงที่อยู่อาศัยสำหรับวัยสูงอายุ และ 2) อาชีพที่แตกต่างกันของประชาชนผู้ก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ มีการเตรียมความพร้อมที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: การเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ คุณภาพชีวิต การส่งเสริมอาชีพ การพัฒนาศักยภาพมนุษย์

Preparation of People Entering Aging in Nong Kom Koh Subdistrict, Muang District, Nong Khai Province

Natthayanee Chantaplaboon¹ and Aphiradee Wongsiri²

¹Public Administration Program Social Sciences, Faculty of Interdisciplinary Studies, Khon Kaen University

²Social Development Program Social Sciences, Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the preparation level of people entering elderly age; and 2) to compare the preparation among the different occupations in Nong Kom Koh subdistrict, Muang district, Nong Khai Province. The study applied a quantitative approach, analyzing at the individual level. The sample size was 200 people derived through the simple sampling method, and consisted of people aged between 46–59 years old. The data were collected by using an interview schedule. The analysis was performed with descriptive statistics and inferential statistics with analysis of variance (One-way ANOVA).

The findings revealed that 1) the overall preparation of people entering aging in Nong Kom Koh Subdistrict, Muang District, Nong Khai Province was at moderate level (57.80%). When each aspect was examined, it was discovered that most people had a low level of preparation in the social aspect (55.50 percent), such as volunteering or living with a family. Most of the economy was at high level (48.70 percent) by reducing luxury spending and dealing with existing debt. Regarding health, the majority (55.00 percent) had moderate preparation, such as having a healthy diet and avoiding alcohol, tobacco. The majority (49.50 percent) had a high level of housing preparation, such as improving housing for the elderly. Furthermore, 2) it was also found that people of different occupations appeared to have different preparation when entering the elderly age. It was statistically significant at the 0.01 level, following the research hypothesis.

Keywords: Preparation of Aging, Quality of Life, Career Promotion, Human Potential Development

Received: 11 April 2022

Revised: 22 June 2022

Accepted: 27 June 2022

บทนำ

ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยปัจจุบันสถิติผู้สูงอายุไทย ปี พ.ศ. 2565 พบว่า ประชากรที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป สัญชาติไทยมีจำนวนร้อยละ 18.3 ของจำนวนประชากรทั้งหมด (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2565) ทำให้อัตราการพึ่งพิงของผู้สูงอายุต่อประชากรวัยทำงานเพิ่มขึ้น หรือกล่าวได้ว่าครอบครัวหรือลูกหลานต้องรับภาระเพิ่มขึ้น สำหรับผู้สูงอายุบางส่วนที่ไม่มีครอบครัวหรือลูกหลานดูแลจำเป็นต้องพึ่งพาสวัสดิการหรืองบประมาณของภาครัฐ (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2564) การเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น เพื่อลดภาระให้กับลูกหลานและลดการพึ่งพางบประมาณของรัฐเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับผู้สูงอายุ

อย่างไรก็ตาม การเตรียมตัวนั้นไม่ได้เกิดขึ้นได้เพียงไม่กี่ชั่วโมงหรือกัวัน แต่ต้องอาศัยเวลาหลายปีเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุที่มีคุณภาพ สำนักงานส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ (2559) แนะนำการเตรียมตัวเข้าสู่วัยสูงอายุไว้ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสุขภาพ หมายถึง สุขภาพกายโดยการบริโภคอาหารที่มีประโยชน์ งดสูบบุหรี่ เป็นต้น 2) ด้านการเงิน หมายถึง การมีเงินออมระหว่างการทำงาน เพื่อให้มีเงินใช้หลังเกษียณหรือเมื่อไม่สามารถทำงานได้แล้ว 3) ด้านที่อยู่อาศัย หมายถึง การเตรียมสภาพแวดล้อมด้านที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับวัย เช่น การติดตั้งราวจับทางเดิน การเลือกเตียงที่มีความสูงพอเหมาะ แสงสว่างเพียงพอ เป็นต้น และ 4) ด้านการเตรียมกายและจิตใจ หมายความว่าความรวมถึง ด้านการเตรียมสุขภาพกายให้แข็งแรง เหมาะสมกับวัย ด้านการเตรียมสุขภาพจิต ที่ต้องทำใจยอมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสุขภาพและวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป และด้านสังคม ที่อาจจะได้รับการยอมรับจากผู้อื่นลดลง

หลายพื้นที่ในประเทศไทยเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และมีการศึกษาหลายฉบับเริ่มให้ความสนใจเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมการเข้าสู่สูงวัย เช่น การศึกษาของกฤษณะพงษ์ ดวงสุภา และสยมภู ไสหา (2564, น.52-63) ศึกษาการเตรียมความพร้อมของประชาชนอายุ 55-59 ปี ในอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง พบว่า ประชาชนมีการเตรียมความพร้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีการเตรียมความพร้อมด้านอาศัยและด้านสังคมอยู่ในระดับสูง ด้านสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง และด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับต่ำ คล้ายคลึงกับการศึกษาของ กอปรกมล ศรีภิรมย์ และสหพัฒน์ บัณฑิตวรภัฏ (2563, น.46-55) ศึกษาการเตรียมความพร้อมของประชาชนช่วงอายุ 50-59 ปี ในอำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าประชาชนมีการเตรียมความพร้อมด้านการเงิน และด้านที่อยู่อาศัยในระดับปานกลาง พิชญา วงศ์ไวยวรณ และคณะ (2564, น.129-142) ศึกษาการเตรียมความพร้อมของประชาชนอายุระหว่าง 18-59 ปี พบว่า การเตรียมความพร้อมของประชาชนกลุ่มดังกล่าวในเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ด้านสิ่งแวดล้อมและที่อยู่อาศัย ด้านจิตใจ

อารมณ์ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสุขภาพร่างกาย อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้ที่กำลังก้าวเข้าสู่วัยสูงอายุต้องมีการเตรียมพร้อมที่เหมาะสม

นอกจากเรื่องของการเนื้อหาในการเตรียมความพร้อมแล้ว ยังพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อม ดังการศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่สังคมสูงวัยของประชากรก่อนวัยสูงอายุ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ จำนวนบุตร อาชีพ รายได้ และการออมเงิน มีความสัมพันธ์ต่อการเตรียมความพร้อม (กฤษณะพงษ์ ดวงสุภา และสมัยภู ใสทา, 2564, น.52-63) คล้ายคลึงกับการศึกษาของ พิษญา วงศ์ไวยศวรรณ และคณะ (2564, น.129-142) ที่พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพ อาชีพ และรูปแบบที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกันมีการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุแตกต่างกัน

จากข้อมูลดังกล่าว การศึกษาวิจัยนี้ จึงกำหนดตัวแปรต้นเป็น อาชีพ แบ่งได้เป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) ข้าราชการ พนักงานราชการ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ 2) พนักงานเอกชน 3) เกษตรกร 4) ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว 5) รับจ้างทั่วไป รวมถึงอาชีพอื่น ๆ ที่ไม่ได้สร้างรายได้ เช่น พ่อบ้าน แม่บ้าน หรือการว่างงาน เนื่องจากสภาพการทำงาน ค่าตอบแทน และสวัสดิการมีความแตกต่างกัน กำหนดตัวแปรตามเป็นการเตรียมความพร้อม ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสังคม หมายถึง การมีตัวตนในสังคม การยอมรับบทบาทของตนเองในสังคม 2) ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ด้านการเงิน เงินออม รายได้และค่าใช้จ่าย 3) ด้านสุขภาพ หมายถึง การดูแลสุขภาพร่างกายโดยรวม และ 4) ด้านที่อยู่อาศัย หมายถึง ความเหมาะสมของลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมกับวัยสูงอายุ

คณะผู้วิจัยมุ่งศึกษาในเขตพื้นที่ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย เนื่องจากเป็นสังคมกึ่งชนบท เป็นเมืองที่มีผู้สูงอายุมากถึงร้อยละ 13.05 ของประชากรในตำบลทั้งหมด (สำนักงานทะเบียนอำเภอเมืองหนองคาย, 2564) และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยประชาชนในพื้นที่จังหวัดหนองคายนี้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์เป็นหลัก (สำนักงานจังหวัดหนองคาย, ม.ป.ป.) แต่กลับพบว่า ผลผลิตสินค้าเกษตร กำไรจากการเกษตร การจ้างงานภาคเกษตร ตลอดจนราคาค่าจ้างเกษตรกร/ลูกจ้างลดลง (สำนักงานแรงงานจังหวัดหนองคาย, 2565) เนื่องมาจากการขาดแรงงานในพื้นที่ สำนักงานจังหวัดแรงงานจึงมีโครงการส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุในอาชีพที่เหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ (สำนักงานแรงงานจังหวัดหนองคาย, 2565) เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีงานทำ ลดภาวะการพึ่งพิงบุตรหลาน และส่งเสริมการผลิตและเศรษฐกิจในชุมชนให้ดียิ่งขึ้น ตำบลหนองกอมเกาะยังเป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ การเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าสู่วัยสูงอายุนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุเองได้เตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนเป็นข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์และจัดเตรียมความพร้อมให้กับท้องถิ่นและชุมชนในการรองรับสังคมผู้สูงอายุ ตลอดจนสร้างงานให้กับผู้สูงอายุ และส่งเสริมเศรษฐกิจในชุมชนให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย
2. เพื่อเปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุของประชาชนระหว่างอาชีพที่แตกต่างกัน ในเขตพื้นที่ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

ขอบเขตของการวิจัย

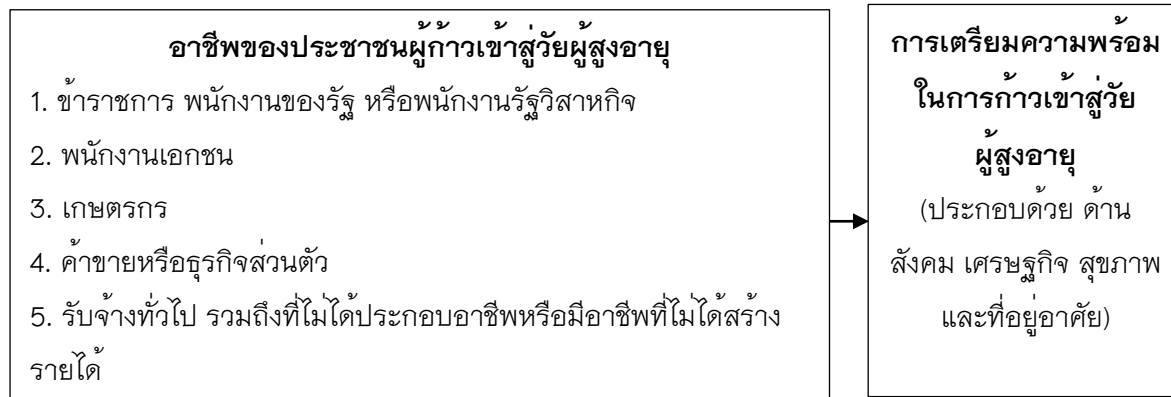
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้ที่ก้าวเข้าสู่วัยสูงอายุ ที่มีอายุระหว่าง 46-59 ปี ในเขตพื้นที่หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ซึ่งมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 1,716 คน (สำนักงานทะเบียนอำเภอเมืองหนองคาย, 2564) ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. **ตัวแปรต้น** ได้แก่ อาชีพของประชาชนผู้ที่ก้าวเข้าสู่วัยสูงอายุ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้ 1) ข้าราชการ พนักงานรัฐ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ 2) พนักงานเอกชน 3) เกษตรกร 4) ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว และ 5) รับจ้างทั่วไป รวมถึงที่ไม่ได้ประกอบอาชีพหรือมีอาชีพที่ไม่ได้สร้างรายได้ เช่น การเป็นแม่บ้านหรือพ่อบ้าน
2. **ตัวแปรตาม** ได้แก่ การเตรียมความพร้อมของประชาชนผู้ที่ก้าวเข้าสู่วัยสูงอายุ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพ และด้านที่อยู่อาศัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

ประชาชนที่ก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุที่มีอาชีพต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ (Interview Schedule) ที่คณะผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการพัฒนาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การสร้างตัวชี้วัดในการเตรียมความพร้อมของประชาชนผู้ก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุที่มีอายุระหว่าง 46-59 ปี โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง 2) การเตรียมความพร้อม และ 3) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ซึ่งครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาของการวิจัย นอกจากนี้แบบสัมภาษณ์ได้ถูกตรวจทานความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence หรือ IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน มีค่า IOC รายข้อมากกว่า 0.5 และถูกนำไปเก็บข้อมูลกับบุคคลที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง (Try out) จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟาครอนบาค (α) เท่ากับ 0.883 ถือว่าเครื่องมือมีคุณภาพ (สุรพล พรหมกุล, 2554; ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544)

การรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน ซึ่งคำนวณจากประชากรทั้งสิ้น 1,716 คน (สำนักงานทะเบียนอำเภอเมืองหนองคาย, 2564) คำนวณโดยใช้สูตรของบุญชม ศรีสะอาด (2535, น.38) ดังนี้

$$n = \frac{P(1-P)}{\frac{e^2}{Z^2} + \frac{P(1-P)}{N}}$$

กำหนดค่าความคาดเคลื่อนที่ .05 แทนค่าได้ ดังนี้ $N = 1,716$, $P = .10$, $Z = 1.96$, $e = .05$ คำนวณได้จำนวนทั้งสิ้น 187.5 คน ทั้งนี้เพื่อให้ข้อมูลมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น คณะผู้วิจัยจึงกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 200 คน ซึ่งไม่น้อยกว่าจำนวนขั้นต่ำที่ได้ตามสูตรที่คำนวณ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากทุกหมู่บ้านในตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เลขที่ HE643133 จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ศูนย์จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลว่ากลุ่มตัวอย่าง คือ คนที่อาศัยอยู่ในตำบลหนองกอมเกาะ และมีอายุระหว่าง 46-59 ปี จากนั้นคณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เช่น ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: SD)

นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยยังใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เพื่อใช้เปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยผู้สูงอายุในภาพรวมของทั้ง 4 ด้าน และการวิเคราะห์รายคู่ด้วย LSD ของประชาชนผู้ที่ก้าวเข้าสู่วัยสูงอายุที่มีอาชีพที่แตกต่างกัน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลคุณลักษณะทั่วไปของของประชาชนผู้ที่ก้าวเข้าสู่วัยสูงอายุในเขตพื้นที่ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนผู้ที่ก้าวเข้าสู่วัยสูงอายุ (อายุระหว่าง 46-59 ปี) จำนวน 200 คน ในเขตพื้นที่ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย สามารถวิเคราะห์คุณลักษณะทั่วไปของประชาชนผู้ที่ก้าวเข้าสู่วัยสูงอายุ ได้ดังนี้

คุณลักษณะทั่วไปของประชาชนผู้ที่ก้าวเข้าสู่วัยสูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.00 อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 46-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.00 และมากกว่าครึ่งหนึ่งมีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 59.80 ซึ่งสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษา

ตอนต้นเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 31.50 โดยส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 28.50 รองลงมา คือ อาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 23.00 มีเพียงร้อยละ 12.00 ที่มีอาชีพรับราชการ ส่วนใหญ่มีบุตรในช่วงระหว่าง 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 72.20 ด้านรายได้ของประชาชนผู้ก้าวสู่วัยผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 61.50 และมีรายจ่ายในแต่ละเดือนน้อยกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 47.50

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาระดับการเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ผู้สูงอายุของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประชาชนผู้ก้าวเข้าสู่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 57.80 โดยมีการเตรียมความพร้อม ๔ ด้านสังคมอยู่ในระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 55.50 มีเพียงร้อยละ 0.50 เท่านั้นที่มีการเตรียมความพร้อม ๔ ด้านสังคมในระดับมาก ในด้านเศรษฐกิจ พบว่า ประชาชนผู้ก้าวเข้าสู่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อม ๔ อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 48.70 เป็นที่น่าสังเกตว่ามีเพียงร้อยละ 12.10 ที่มีการเตรียมความพร้อม ๔ อยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้ ประชาชนผู้ก้าวเข้าสู่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อม ๔ ในด้านสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 55.00 มีเพียงร้อยละ 13.50 ที่มีการเตรียมความพร้อม ๔ ในระดับต่ำ สำหรับการเตรียมความพร้อม ๔ ด้านที่อยู่อาศัยของประชาชนผู้ก้าวเข้าสู่ผู้สูงอายุ พบว่า มีการเตรียมความพร้อม ๔ ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 49.50 และเป็นที่น่าสังเกตว่า มีเพียงร้อยละ 4.00 เท่านั้น ที่มีการเตรียมความพร้อม ๔ ในระดับต่ำ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ร้อยละของประชาชนผู้ก้าวเข้าสู่ผู้สูงอายุในเขตพื้นที่หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำแนกตามระดับการเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ผู้สูงอายุ

การเตรียมความพร้อม	ร้อยละ
การเตรียมความพร้อม ภาพรวม ทั้ง 4 ด้าน	
ระดับต่ำ (50-73 คะแนน)	22.60
ระดับปานกลาง (74-97 คะแนน)	57.80
ระดับมาก (98-120 คะแนน)	19.60
รวม	100.00 (200)
<i>Mean = 84.56 คะแนน S.D. = 14.04 Max = 120 คะแนน Min = 50 คะแนน</i>	
การเตรียมความพร้อมด้านสังคม	
ระดับต่ำ (16-30 คะแนน)	55.50
ระดับปานกลาง (31-45 คะแนน)	44.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

การเตรียมความพร้อม	ร้อยละ
ระดับมาก (46-61 คะแนน)	0.50
รวม	100.00 (200)
<i>Mean = 30.24 คะแนน S.D. = 6.57 Max = 61 คะแนน Min = 16 คะแนน</i>	
การเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ	
ระดับต่ำ (8-14 คะแนน)	12.10
ระดับปานกลาง (15-21 คะแนน)	39.20
ระดับมาก (22-30 คะแนน)	48.70
รวม	100.00 (199)
<i>Mean = 20.39 คะแนน S.D. = 4.77 Max = 30 คะแนน Min = 8 คะแนน</i>	
การเตรียมความพร้อม	ร้อยละ
การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพ	
ระดับต่ำ (9-15 คะแนน)	13.50
ระดับปานกลาง (16-22 คะแนน)	55.00
ระดับมาก (23-30 คะแนน)	31.50
รวม	100.00 (200)
<i>Mean = 20.05 คะแนน S.D. = 4.30 Max = 30 คะแนน Min = 9 คะแนน</i>	
การเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย	
ระดับต่ำ (9-15 คะแนน)	4.00
ระดับปานกลาง (16-22 คะแนน)	46.50
ระดับมาก (23-30 คะแนน)	49.50
รวม	100.00 (200)
<i>Mean = 13.91 คะแนน S.D. = 3.19 Max = 20 คะแนน Min = 4 คะแนน</i>	

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาเปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุของประชาชนในเขตพื้นที่หนองกอมเกาะ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ระหว่างอาชีพที่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประชาชนผู้ที่ก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุที่มีอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยของการเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุของประชาชน เท่ากับ 90.63 รองลงมา คือ ลูกจ้าง หรือพนักงานเอกชน เท่ากับ 88.97 ตามมาด้วย อาชีพค้าขาย หรือธุรกิจส่วนตัว และอาชีพเกษตรกร ที่มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน เท่ากับ 84.33 และ 84.21 ตามลำดับ เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ One-way ANOVA พบว่า

พบว่า ประชาชนผู้ที่ก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยการเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุของประชาชน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (n=199)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ค่า F
1. ข้าราชการ พนักงานของรัฐ หรือพนักงาน รัฐวิสาหกิจ	24	90.63	14.77	4.08**
2. พนักงานเอกชน	33	88.97	16.31	
3. เกษตรกร	57	84.21	13.32	
4. ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว	39	84.33	9.59	
5. รับจ้างทั่วไป รวมถึงที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ หรือมีอาชีพที่ไม่ได้สร้างรายได้	46	78.85	14.20	

หมายเหตุ ** = ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

เมื่อทดสอบรายคู่ ด้วยวิธี LSD พบว่า ประชาชนผู้ที่ก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุที่มีอาชีพรับราชการ พนักงานของรัฐ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยของการเตรียมความพร้อม สูงกว่าผู้ที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป รวมถึงที่ไม่ได้ประกอบอาชีพหรือมีอาชีพที่ไม่ได้สร้างรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และประชาชนผู้ที่ก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุที่มีอาชีพพนักงานเอกชน มีค่าเฉลี่ยของการเตรียมความพร้อม สูงกว่าผู้ที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป รวมถึงที่ไม่ได้ประกอบอาชีพหรือมีอาชีพที่ไม่ได้สร้างรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นอกจากนี้ ประชาชนประชาชนผู้ที่ก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุที่มีอาชีพเกษตรกร มีค่าเฉลี่ยของการเตรียมความพร้อม สูงกว่าผู้ที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป รวมถึงที่ไม่ได้ประกอบอาชีพหรือมีอาชีพที่ไม่ได้สร้างรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบรายค่าเฉลี่ยของการเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ วัยผู้สูงอายุของประชาชน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	ข้าราชการ	พนักงาน	เกษตรกร	ค้าขาย	รับจ้างทั่วไป
	พนักงาน	เอกชน		หรือ	รวมถึงที่ไม่ได้
	ของรัฐ หรือ			ธุรกิจ	ประกอบอาชีพ
	พนักงาน			ส่วนตัว	หรือมีอาชีพที่
	รัฐวิสาหกิจ				ไม่ได้สร้าง
					รายได้
ข้าราชการ พนักงานของรัฐ หรือ					***
พนักงานรัฐวิสาหกิจ					
พนักงานเอกชน					**
เกษตรกร					*
ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว					
รับจ้างทั่วไป รวมถึงที่ไม่ได้ประกอบ	***	**	*		
อาชีพหรือมีอาชีพที่ไม่ได้สร้างรายได้					

หมายเหตุ *** = ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 ** = ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 * = ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย พบว่า มีการเตรียมความพร้อมฯ ด้านสังคม ในด้านสังคมในระดับต่ำ เนื่องจากคนส่วนใหญ่ยังไม่ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ เพราะคนที่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงก็ยังคงจะทำงานต่อไป แม้ว่าอาจจะมี การเปลี่ยนแปลงสภาพการจ้างงานก็ตาม (สุขมา อรุณจิต, 2563, น.328-341) จึงทำให้การเข้า กิจกรรมอาสาสมัครหรือการให้เวลากับครอบครัวยังไม่มี การเปลี่ยนแปลงหรือเตรียมการใด ๆ ด้านเศรษฐกิจ พบว่า มีการเตรียมความพร้อมฯ ในระดับมาก เช่น การลดค่าใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือย ออมเงิน ตลอดจนการลงทุนตามกำลัง เนื่องจากเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุแล้ว รายได้จะลดลง จากการออก จากงานประจำ หรือมีชั่วโมงการทำงานที่ลดลง (รวัฒน์ มันทรา และคณะ, 2564, น.22-30) ด้านสุขภาพ พบว่า มีการเตรียมความพร้อมฯ ในระดับปานกลาง เช่น การรับประทานอาหาร ที่มีประโยชน์ และหลีกเลี่ยงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บุหรี่ เป็นต้น เนื่องจากสุขภาพเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะช่วยให้ประชาชนทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถทำงานได้นานขึ้น ยิ่งอายุมากขึ้น ยิ่งมีความจำเป็นต้องดูแลสุขภาพตัวเองมากขึ้น ความสมดุลระหว่างสุขภาพกับการทำงานจึงเป็น

สิ่งสำคัญ (เครื่องมือฯ ชาวไร่เงิน และคณะ, 2565, น.152-162) สอดคล้องกับการศึกษาของ กฤษณะพงษ์ ดวงสุภา และสยมภู ไสหา (2564, น.52-63) ที่พบว่า โดยรวม ผู้ที่มีวัย 55-59 ปี ในอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง มีการเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ มีการดื่มน้ำวันละ 6-8 แก้ว มีการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ นอนหลับพักผ่อน อย่างน้อยวันละ 6 ชั่วโมง เป็นต้น ในด้านที่อยู่อาศัย พบว่า มีการเตรียมความพร้อม ในระดับมาก โดยการปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับวัยสูงอายุ เนื่องจากวัยสูงอายุมีความต้องการ ทางกายภาพที่ไม่เหมือนกับบุคคลที่อ่อนวัยกว่า เป็นไปตามแนวคิดการจัดที่อยู่อาศัยสำหรับผู้ สูงอายุของ พุทธชาติ แผนสมบุญ และคณะ (2561, น.124-143) ที่อธิบายถึงสภาพที่อยู่อาศัย ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุว่า ควรเป็นพื้นที่ราบ จัดให้อยู่ในชั้นล่าง สอดคล้องกับการศึกษา ของประชาชนวัย 55-59 ปี ในอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ที่มีความพร้อมอยู่ในระดับสูง โดยมีการ เตรียมบ้านให้มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ (กฤษณะพงษ์ ดวงสุภา และสยมภู ไสหา, 2564, น.52-63)

2. จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยในการเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ ของประชาชน ระหว่างอาชีพที่แตกต่างกัน ได้แก่ อาชีพข้าราชการ พนักงานของรัฐหรือพนักงาน รัฐวิสาหกิจ อาชีพพนักงานเอกชน อาชีพเกษตรกร อาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว และรับจ้างทั่วไป รวมถึงที่ไม่ได้ประกอบอาชีพหรือมีอาชีพที่ไม่ได้สร้างรายได้ พบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 เนื่องจากแต่ละอาชีพมีอัตราเงินเดือนและสวัสดิการที่แตกต่างกัน อาทิ ข้าราชการ มีเงินเดือนประจำ มีรายได้ที่มั่นคง ตลอดจนมีสวัสดิการรักษายาบาลดูแล ตนเองและครอบครัว (ธนเดช สอนสะอาด และคณะ, 2560, น.43-51) พนักงานเอกชน มีเงินเดือนประจำ มีสวัสดิการดูแลตนเองและครอบครัว แต่อาจขาดความมั่นคงหากประสบภาวะ วิกฤต ดังเช่น โรคระบาดโควิด-19 ที่ผ่านมาส่งผลกระทบต่อให้บริษัทเอกชนบางแห่งจำเป็นต้องลด เงินเดือนพนักงาน เลิกจ้างพนักงาน หรือแม้กระทั่งปิดกิจการลง (ไกล้ฉัตร บุชาธรรม, 2464, น.28-33) ในขณะที่เกษตรกรมีรายได้ไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น สภาพอากาศ สภาพแวดล้อม การแพร่กระจายของโรคในพืช นโยบายรัฐบาล ผลผลิต ฯลฯ (ธนวัศ สาคริก และปณิดา จันทร์สุกรี, 2561, น.57-85) และไม่มีสวัสดิการรักษายาบาลหรือดูแลครอบครัว เช่นเดียวกับผู้ประกอบอาชีพรับราชการ เป็นต้น สอดคล้องกับการศึกษาของ พิชญา วงศ์ไวศยวรรณ และคณะ (2564, น.129-142) ที่พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ เฉลี่ยต่อเดือน สถานภาพ อาชีพ และที่อยู่อาศัยปัจจุบันที่แตกต่างกัน มีการเตรียมความพร้อม ก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบรายค่า จะเห็นได้ว่า อาชีพรับจ้างทั่วไป รวมถึงที่ไม่ได้ ประกอบอาชีพหรือมีอาชีพที่ไม่ได้สร้างรายได้นั้นมีความแตกต่างกับอาชีพอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญ

เพราะว่าคนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ไม่มีรายได้ประจำ เป็นการหาเลี้ยงชีพให้เพียงพอในแต่ละวัน เพื่อหาเลี้ยงตนเองและครอบครัว ระดับการเตรียมความพร้อมฯ จึงน้อยกว่าอาชีพอื่น ๆ (สุปรียา สุขานคร, 2555, น.64-76; ัญญาณี นิยมกิจ และพิศิษฐ์ ชัยวรรณถาวร, 2564, 317-328) สอดคล้องกับ ดารารัตน์ สุขแก้ว และคณะ (2565, น.18-32) ที่พบว่า การเตรียมความพร้อมของผู้ที่ไม่มีรายได้ประจำแตกต่างจากอาชีพอื่น ๆ เพราะคนกลุ่มนี้จะเน้นไปที่การดูแลสุขภาพร่างกายในชีวิตประจำวันมากกว่า เพื่อให้ปฏิบัติงานได้นานขึ้น ยาวขึ้น แม้ว่าจะเข้าสู่วัยสูงอายุแล้วก็ตาม

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยจะเห็นว่า อาชีพรับจ้างทั่วไป รวมถึงที่ไม่ได้ประกอบอาชีพหรือมีอาชีพที่ไม่ได้สร้างรายได้ มีค่าเฉลี่ยของการเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุต่ำกว่าอาชีพอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น บุคคลกลุ่มนี้ควรได้รับการดูแลขั้นพื้นฐาน เพื่อไม่ให้เป็นการชะงักงันของสังคมต่อไปในอนาคต โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดให้มีกองทุน หรือสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือภาระหนี้สินของผู้ที่ไม่มีรายได้ประจำ ช่วยในเรื่องของการให้ความรู้เพื่อให้นำผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ที่สร้างมูลค่า มีรายได้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ควรให้ความรู้ และส่งเสริมให้มีเงินออมขณะที่ยังมีแรงทำงานก่อนวัยสูงอายุ เพื่อช่วยเหลือภาระเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุที่สามารถทำงานได้น้อยลง และควรมีการดูแลสุขภาพให้กับผู้ที่ไม่มีรายได้ประจำ ซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีเวลาไปตรวจสุขภาพ เช่น การตรวจแบบสัจจร หรือการให้บริการ ณ ศูนย์บริการใกล้บ้าน ตลอดจนให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพเบื้องต้น โดยการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ การงดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งต่อไปควรขยายพื้นที่ให้กว้างขึ้น เช่น ศึกษาในระดับภูมิภาค หรือระดับประเทศ เนื่องจากลักษณะการทำงานและอาชีพของคนแต่ละภูมิภาคมีความแตกต่างกัน และลักษณะอาชีพก็มีความแตกต่างกัน เพื่อให้เห็นการเตรียมความพร้อมของผู้ที่ก้าวเข้าสู่วัยสูงอายุในภาพใหญ่ขึ้น และเตรียมนโยบายรองรับได้ต่อไป

2. การศึกษาครั้งต่อไปอาจดำเนินการในเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับเหตุผลของการเตรียมความพร้อม ลักษณะของอาชีพ ข้อมูลในเชิงคุณภาพจะช่วยให้เข้าใจการเตรียมความพร้อมของประชาชนมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2565). สถิติผู้สูงอายุ สัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน มกราคม 2565. สืบค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2565, จาก <https://www.dop.go.th/th/know/side/1/1/1159>
- กฤษณะพงษ์ ดวงสุภา และสยมภู ไสหา. (2564). การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่สังคมสูงวัยของประชากรก่อนวัยสูงอายุ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง. *วารสารสาธารณสุขล้านนา*, 17(1), 52-63.
- กอบปรกมล ศรีภิรมย์ และสหพัฒน์ บรรตวรักษ์. (2563). การเตรียมความพร้อมด้านการเงินและที่อยู่อาศัยของประชากรก่อนวัยสูงอายุ. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 13(1), 46-55.
- ไกล่ฉัตร บุญธรรม. (2564). การศึกษาการรับมือของผู้ประกอบกิจการที่พักและโรงแรมเนื่องจากวิกฤตโรคระบาดโควิด-19 กรณีศึกษา โรงแรมห้าดาว และสามดาวในพัทยา จังหวัดชลบุรี (สารนิพนธ์ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต). วิทยาลัยการจัดการมหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.
- เครือมาศ ชาวไร่เงิน, มานพ ชูนิล และปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพชร. (2565). สมดุลสุขภาพกับการทำงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากรุงเทพมหานคร. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยธนบุรี*, 16(1), 152-162.
- ดนุวัศ สาคริก และปณิดา จันทร์สุกรี. (2561). ผลกระทบของปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม สถาบัน และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อรายได้และรายจ่ายในภาคการเกษตรของเกษตรกรไทย. *วารสารรัฐประศาสนศาสตร์*, 16(2), 57-85.
- ดาร์รัตน์ สุขแก้ว, สัมพันธ์ จันทร์ดี, ประนอม ตั้งปรีชาพาณิชย์ และฐิติมนต์ ธนิกิติเอื้ออังกูร. (2565). การเตรียมตัวก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุและความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุตามอาชีพในจังหวัดนครปฐม. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์แห่งรัตนโกสินทร์*, 4(1), 18-32.
- ชนเดช สอนสะอาด, ชมกฤษ ทุนนาค, พลศักดิ์ จิรไกรศิริ, และวิพร เกตุแก้ว. (2560). ความสุขในการทำงานของข้าราชการไทย. *วารสารสารสนเทศ*, 16(2), 43-51.
- ธัญญาณี นิยมกิจ และพิศิษฐ์ ชัยสุวรรณถาวร. (2564). คุณภาพชีวิตของประชาชนกลุ่มเศรษฐกิจฐานราก จังหวัดตราด. ใน *การประชุมสวนสุนันทาวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 10* (หน้า 317-328). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). *หลักการวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- พิชญา วงศ์ไวศยวรรณ, อรพิน ปิยะสกุลเกียรติ, วิชัย โถสุวรรณจินดา, รังสรรค์ ประเสริฐศรี, ปกรณ์ ปรียากร, พระปลัดสุระ ญาณธโร (จันทิโก) และกันตพัฒน์ พรศิริวัชรสิน. (2564). การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่วัยผู้สูงอายุอย่างมีศักยภาพของประชาชนในเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 5(1), 129-142.
- พุทธชาติ แผนสมบุญ, โกศล จีงเสถียรทรัพย์ และธนวรรณ สารรัมย์. (2561). *การพัฒนาต้นแบบการปรับสภาพที่อยู่อาศัยเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ* (รายงานผลการวิจัย). พระนครศรีอยุธยา: สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วัฒน์ มันทรา, วิไลพร ยาขามป้อม, ลัญญา เนียมเปรม และกาญจนา ศรีบุรินทร์. (2564). การจัดการรูปแบบกิจกรรมการสร้างรายได้เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลชนบท อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*, 16(56), 22-30.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2544). *การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: บุญศิริการพิมพ์.
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2564). *สังคม สูงอายุ...แบบสมบูรณ์ คนไทยพร้อมแล้วหรือยัง*. สืบค้นเมื่อ 23 มีนาคม 2565, จาก <https://www.kasikornresearch.com/th/analysis/k-social-media/Pages/Aging-society-FB-30-04-21.aspx>
- สำนักงานจังหวัดหนองคาย. (ม.ป.ป.). *แผนพัฒนาจังหวัด พ.ศ. 2561-2565*. สืบค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2565, จาก <https://nongkhaipao.go.th/public/list/data/detail/id/3999/menu/1196/page/1/catid/2>
- สำนักงานทะเบียนอำเภอเมืองหนองคาย. (2564). *ประชากรแยกอายุ เดือนธันวาคม 2563*. หนองคาย: สำนักงานทะเบียนอำเภอเมืองหนองคาย.
- สำนักงานแรงงานจังหวัดหนองคาย. (2565). *แรงงานจังหวัดหนองคายเข้าร่วมพิธีเปิดโครงการส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุในอาชีพที่เหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ ประจำปีงบประมาณ 2565*. สืบค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2565, จาก <https://nongkhai.mol.go.th/news/แรงงานจังหวัดหนองคาย-เข้าร่วมพิธีเปิดโครงการส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุในอาชีพที่เหมาะสมกับวัยและประสบการณ์-ประจำปีงบประมาณ-พ-ศ-2565>
- สำนักงานส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ. (2559). *คู่มือการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยสูงอายุ*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

- สุขุมมา อรุณจิต. (2563). แรงงานผู้สูงอายุ: อดีตช่วงวัยกับความไม่เป็นธรรมทางสังคม. ใน *การประชุมสัมมนาวิชาการเนื่องในโอกาสครบรอบ 66 ปี เรื่อง สังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม* (หน้า 328-341). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุปรียา สุขานคร. (2555). *คุณภาพชีวิตของผู้ประกอบอาชีพมอเตอร์ไซด์รับจ้างในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา* (สารนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- สุรพล พรหมกุล. (2554). *ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียน สโตร์.